

Bilimkurgu
Klasikleri
03

ay'a yolculuk

Jules Verne

DE
X

1828-1905 yılları arasında yaşıyan Fransız yazar **Jules Verne**, hayatının büyük bir bölümünde dünyayı gezmiştir. Paris'te hukuk eğitimi gören Jules Verne, tanıştığı edebiyat çevresinden çok etkilenmiş ve her ne kadar evlendikten sonra bir süre borsacılık yapmış olsa da edebiyata olan ilgisini kaybetmemiştir. Hayranı olduğu Edgar Allan Poe ve tanıştığı bir gemici öykülerini şekillendirmiştir. Yaptığı gezilerini de yazan Jules Verne bilimsel romanın ve bilimkurgunun yaratıcılarından biridir. Romanlarında ele aldığı buluş ve makinalar pek çok teknolojiye ilham kaynağı olmuştur.

Tiyatro oyunları gibi farklı türlerde de yazan Jules Verne'in günümüze kadar okunmasını sağlayan ve her yaşta okurun hayranlığını kazanan eserleri macera ve bilimkurgu romanlarıdır. *Balonla Beş Hafta* (1863), *Dünyanın Merkezine Yolculuk* (1864), *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* (1870) ve *Seksen Günde Devri Âlem* (1973) pek çok kez filmlere, tiyatrolara uyarlanmıştır.

DEX TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER BİLİMKURGU KLASİKLERİ

Biz

Zaman Makinesi

AY'A YOLCULUK

Orijinal adı: *De la Terre à la Lune*

© 1865, Jules Verne

Yazan: Jules Verne

Fransızca aslından çeviren: Servet Ugan

Yayına hazırlayan: Senem Kale

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Mayıs 2021 / ISBN 978-605-09-8342-5

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Serkan Yolcu

Grafik uygulama: Taylan Polat

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

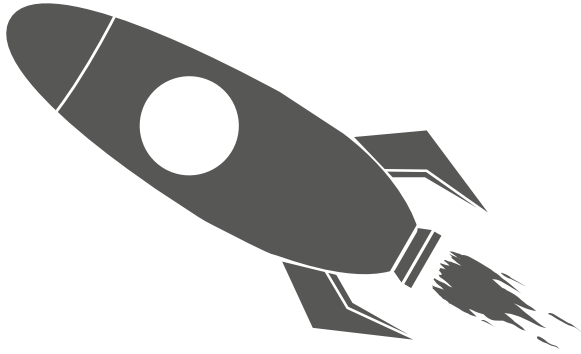
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dexkitap.com / satis@dogankitap.com.tr

Toplu sipariş için tel: (0212) 373 77 44 / **e-posta:** satis@de.com.tr

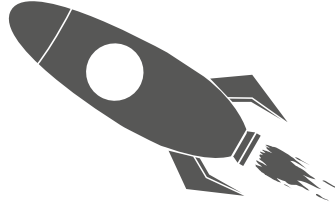
Ay'a Yolculuk

Jules Verne

DE
X

I Gun-Club*

Birleşik Devletler içsavaşı sırasında Maryland'da bulunan Baltimore şehrinde yeni ve çok etkili bir dernek kuruldu. Denizciler, tüccarlar ve makine ustalarından oluşan bu toplumda askeri dürtüler büyük bir enerjiyle gelişti. Basit tüccarlar tezgâhlarının ardından çıkarak West-Point'e** gitmeden yüzbaşılara, albaylara, generallere dönüştüler, kısa sürede “savaş sanatı” konusunda eski kıtadaki meslektaşlarının seviyelerine ulaştılar ve tıpkı onlar gibi top güllerini, milyonları ve insanları har vurup harman savurarak zaferler kazandılar.

Ama Amerikalılar özellikle balistik bilimi konusunda Avrupalıların önüne geçtiler. Amerikalıların silahları daha mükemmel değildi ama olağanüstü büyüktüler ve bu yüzden o ana kadar tahmin edilemeyen menzillerle ulaşıyorlardı. Düz, aşırı, doğrudan, eğik, sıra ve ters atışlar konusunda İngilizlerin, Fransızların, Prus-

* Topçu Kulübü. (ç.n.)

** Birleşik Devletler harp okulu. (y.n.)

yahıların bilmedikleri hiçbir şey yoktu ama onların topları, obüsleri, havanları Amerikan topçularının harikulade makinalarının yanında tabanca gibi kalıyordu.

Buna kimsenin şaşırması gerekiyordu. Dünyanın ilk makine ustaları olan Yankiler doğuştan mühendisti, tıpkı İtalyanların müzisyen, Almanların metafizikçi olmaları gibi. Bu yüzden onların cüretkâr becerilerini balistik bilimine katmalarından daha doğal bir şey olamazdı. Böylece dikiş makinalarında daha az kullanılan ama onun kadar şaşırtıcı ve ondan daha çok hayranlık uyandıran devasa toplar yaptılar. Bu türün en iyileri olarak Parrot, Dahlgreen ve Rodman bilinir. Armstrong'lar, Pallisser'ler, Treuille de Beaulieu'ler okyanusun öbür yakasındaki rakiplerinin önünde eğilmekten başka bir şey yapamazlardı.

Kuzeylilerle Güneyliler arasındaki korkunç mücadele sırasında en büyük rolü topçular oynadılar, birliğin gazeteleri onların buluşlarını coşkuyla kutluyorlardı ve kötü tüccarlar, naif aylaklar olmadıklarından gece gündüz kafa yorup tuhaf yörüngeler hesapladılar.

Bir Amerikalının aklına bir fikir geldiğinde o fikri paylaşan ikinci bir Amerikalıyı arar hemen. Üç kişi olduklarında bir başkan ve iki sekreter seçerler. Dört kişi olunca birini arşivci olarak görevlendirirler ve ofis işlemeye başlar. Sayıları beşe çıktığında genel kurul toplanır ve dernek kurulmuş olur. İşte Baltimore'da da böyle oldu. Yeni bir top icat eden ilk kişi, onu döken ilk kişiyle ve delik açan ilk kişiyle ortak oldu. Gun-Club'ın çekir-

deği böyle oluştu. Kuruluşundan bir ay sonra bin sekiz yüz otuz üç aktif ve otuz bin beş yüz yetmiş beş mektupla katılan üyesi vardı.

Derneğe katılmak isteyenlere dayatılan olmazsa olmaz şart, her birinin bir top veya bir topu geliştirme, eğer top olmasa bile en azından herhangi bir ateşli silah projesi olmasıydı. Ama tam olarak söylemek gerekirse on beş kurşun atan toplu tabancaların, döner tüfeklerin ya da kılıçlı tabancaların mucitleri pek itibar görmüyorlardı. Topçular her zaman ön plandaydı.

Gun-Club'ın en bilgin konuşmacılarından biri bir gün “İtibarları toplarının ‘kütlesiyle’ ve mermilerinin ‘menzillerinin karesiyle’ doğru orantılıdır” dedi.

Bir adım sonrası neredeyse Newton'un evrensel yerçekimi kanununun toplumun yaşam biçimine uygulanması olacaktı.

Gun-Club'ın kuruluşundan sonra Amerikalıların yaratıcı dehalarının neler üretebildiğini kolayca tahmin edebiliriz. Savaş makinaları devasa boyutlara ulaştı ve mermiler izin verilen sınırları aşarak yürüyüş yapan masum insanları ikiye biçti. Tüm bu icatlar Avrupalı topçuların mütevazı araçlarını çok gerilerde bıraktı. Şu rakamlar bir değerlendirme yapmaya yardımcı olur.

Eski “güzel zamanlarda” otuz altılık bir top mermisi doksan bir metre mesafeden yan yana dizilmiş otuz altı atı ve altmış sekiz adamı delip geçiyordu. Savaş sanatının emekleme çağıydı bu. O zamandan beri mermiler epey bir yol kat ettiler. Beş yüz kiloluk bir gülleyi yedi

mil* uzağa gönderen Rodman topu, yüz elli atı ve üç yüz adamı rahatlıkla devirebilirdi. Hatta bir gösteri düzenleyerek bunun kanıtlanması bile Gun-Club'da tartışılmıştı. Ancak atlar böylesine bir deneye katılmaya razı olsalar da ne yazık ki insanları ikna etmek mümkün olmamıştı.

Her halükârda bu topların etkileri son derece öldürücüydü ve her atışta karşı tarafın askerleri orakla biçilen başaklar gibi düşüyorlardı. Böylesine mermilerin yanında 1587 yılında Coutras'ta yirmi beş askeri savaş dışı bırakan ünlü gülle veya 1758 yılında Zorndoffta kırk piyadeyi öldüren top ya da 1742 yılında her atışta yetmiş düşmanı yere seren Avusturyalı Kesselsdorf topu ne ifade edebilirdi ki? Austerlitz veya Iena'da savaşın kaderini belirleyen hayret verici ateşler de hafif kalıyordu. Amerikan içsavaşı sırasında çok daha ağırları görüldü. Gettysburg Muhaberesi sırasında yivli bir toptan atılan koni şeklindeki mermi yüz yetmiş üç güneyliyi vurdu ve Potomac geçidinde bir Rodman güllesi iki yüz güneyliyi muhtemelen daha iyi bir dünyaya gönderdi. Gun-Club'ın saygıdeğer üyesi ve daimi sekreteri J.T. Maston tarafından icat edilen ve başka bir açıdan çok ölümcül olan harika havandan da söz etmek gerekir, deneme atışı sırasında, evet patladığı doğrudu ama gene de üç yüz otuz yedi kişiyi öldürmüştü.

Her şeyi apaçık ortaya koyan bu rakamların üzerine ne söylenebilir? Hiçbir şey. Ayrıca istatistikçi Pitcairn'in elde ettiği şu rakamları tartışmadan kabul edebiliriz:

*Yaklaşık 11 km. (ç.n.)

Bu güllerin kurbanlarının sayısı Gun-Club'ın üye sayısına bölündüğünde, üyelerin her birinin “ortalama” iki bin üç yüz yetmiş beş küsur insanı öldürdüğü ortaya çıkıyordu.

Rakamların gösterdiği üzere bu bilginler derneğinin tek derdinin, uygarlık aletleri olarak nitelendirdikleri savaş silahlarını mükemmelleştirerek, insani amaçlar uğruna insanlığı yok etmek olduğu açıktı.

Halihazırda dünyanın en iyi evlatları olan bir kıyamet meleği topluluğuydular.

Şunu da eklemek gerekir ki cesaretlerini hiç yitirmeyen bu Yankiler kendilerini sadece formüllerle sınırlamıyor, ayrıca hayatlarını da ortaya koyuyorlardı. Aralarında teğmeninden generaline kadar her rütbeden subay, mesleğe yeni başlayanından top kundağı üzerinde yaşlanmış olanına kadar her yaşta asker vardı. Çoğu savaş meydanlarında öldü ve isimleri Gun-Club'ın onur kitabında yer aldı, geriye dönebilenlerin çoğu da kuşku götürmeyen gözü pekliklerinin izlerini taşıyorlardı. Koltuk değnekliler, tahta bacaklılar, takma kollular, kanca elliler, kauçuk çeneliler, gümüş kafataslılar, platin burunlular, koleksiyonda hiçbir eksikçe yer bırakmıyordu ve yukarıda adı geçen Pitcairn'in yine bu konuda yaptığı hesaplamalara göre Gun-Club'da dört kişiye tam olarak bir kol düşmediği gibi altı kişiye de sadece iki bacak düşüyordu.

Ama bu cesur topçular bunları pek umursamıyorlardı ve bir muharebe raporu, kurbanların sayısının har-

canan mermi sayısından on kat fazla olduğunu belirttiğinde haklı olarak kendileriyle gurur duyuyorlardı.

Ama o hüznü ve içler acısı gün gelip çattı ve barış, savaştan sağ kurtulanlar tarafından imzalandı, patlamalar yavaş yavaş durdu, havanlar sustu, obüslere uzun bir süre için gem vuruldu ve toplar başı öne eğik halde ambarlara girip güller depolarda istiflendi, kanlı hatıralar silindi, bol bol gübrelenmiş tarlalarda hari-kulade pamuklar boy attı, yas giysileri acılar içinde eskidi ve Gun-Club derin bir işlevsizliğin içine gömüldü.

Ama durmadan inekleyen bazıları, canla başla çalışmayı, hâlâ balistik hesaplamalar yapmayı sürdürüyorlardı, hâlâ devasa bombaların, benzersiz obüslerin hayalini kuruyorlardı. Ama pratik olmadan bu boş teorilerin ne anlamı olabilir? Böylece salonlar boşalmıştı, hizmetçiler yan odalarda uyukluyor, gazeteler masaların üstünde küfleniyor, karanlık köşelerden hüznü horlamalar duyuluyordu, bir zamanlar son derece gürültücü olan Gun-Club üyeleri felaket bir barışın ardından sessizliğe gömülmüş, platonik topçuluk rüyaları görerek uyukuyorlardı.

Yiğit Tom Hunter, tahta bacaklarının sigara içme odasının şöminesinde kömürleştiği akşamların birinde “Çok üzücü” dedi. “Yapacak hiçbir şey yok. Umutsuz bir durum. Hayatımız can sıkıntısıyla geçiyor. Topların her sabah sizi neşeli patlamalarıyla uyandırdığı o günler nerede kaldı?”

Bir türlü yerinde duramayan Bilsby olmayan kollarını germeye çalışarak “Artık o günler geçti” diye ya-

nıtladı. “Ne zevkli zamanlardı! Bir obüs icat ediyordun ve dökülür dökülmez koşup düşmanın üzerinde test ediyordun, sonra kampa döndüğünde Sherman seni kutluyordu ya da Mac Clellan elini sıkıyordu. Ama şimdi generaller ofislerine döndüler ve top gülleleri yerine zararsız pamuk mermiler gönderiyorlar. Azize Barbara adına! Topçuluğun artık Amerika’da bir geleceği kalmadı.”

“Evet Bilsby” diye bağırdı Albay Blomsberry. “Büyük hayal kırıklığı. Bir gün sakın alışkanlıklarınızı terk edip silah talimlerine başlıyorsunuz, Baltimore’u bırakıp savaş meydanlarına gidiyorsunuz, kahramanlıklar gösteriyorsunuz ve iki üç yıl sonra onca yorgunluğun meyvelerini kaybedip elleriniz cebinizde aylak aylak uyukluyorsunuz.”

Cesur albay bunları söylüyordu ama kendisinin de cepleri olmasına rağmen aylaklığını yukarıda ifade ettiği gibi göstermesi mümkün değildi.

Ünlü J. T. Maston demir kancadan yapılma eliyle gü-taperkadan yapılma kafatasını kaşıyarak “Görünürde bir savaş ihtimali, ufukta herhangi bir savaş bulutu yok, üstelik topçuluk biliminde yapılacak onca şey varken! Bu sabah kesitleri ve önden görünüşüyle bir havan planının çizimlerini bitirdim, size şu kadarını söyleyeyim, bu havan savaş kanunlarını değiştirecek!” dedi.

Tom Hunter ister istemez saygıdeğer J. T. Maston’un son deneyini düşünerek “Gerçekten mi?” diye sordu.

“Gerçekten” diye yanıtladı Maston. “Ama bunca araş-

tırma, aşılın bunca güçlük neye yarar? Tüm bu çalışmalar boşa gitmeyecek mi? Yeni dünyanın halkı sanki barış içinde yaşamak için sözleşmiş gibiler ve bizim savaşçı *Tribune** ilerdeki felaketlerin halkların skandal yaratacak biçimde birbirleriyle karışması yüzünden meydana geleceğini düşünmüyor.”

Albay Bloomberg “Bununla birlikte Avrupa’da ulusal prensipleri desteklemek için hâlâ savaşıyorlar” dedi.

“Eee, yani?”

“Yani hizmet etmemizi kabul ederlerse oralarda hâlâ bir şeyler yapabilir...”

“Bunu mu düşünüyorsunuz?” diye bağırdı Bilsby. “Yabancıların çıkarına balistik yapmayı mı?”

Albay “Hiç yapmamaktan daha iyidir” diye yanıtladı.

J.T. Maston “Şüphesiz daha iyidir ama böylesine bir çözümü hayal bile etmemek gerekir” dedi.

Albay “Peki neden?” diye sordu.

“Çünkü eski dünyadaki insanların ilerleme hakkındaki fikirleri bizim Amerikalı alışkanlıklarımızla çatır. Asteğmen olarak başlamadan bir genelkurmay başkanı, bir general olabilmek, bu insanlar için düşünülemeyecek bir şeydir, bunun anlamı topçu nişancısı olmayacağımızdır, tabii topu kendimiz dökmezsek! Oysa basitçe...”

“Saçmalık!” diye karşılık verdi Tom Hunter, bir yandan da elindeki “bowie-knife”** ile koltuğunun kolunu

* Köleliğe karşı çıkan en ateşli gazete (y.n.)

** Geniş ağızlı bıçak. (y.n.)

delik deşik ediyordu “Madem işler bu hale geldi bize de tütün ekmekten ya da balina yağı süzmekten başka yapacak şey kalmadı.”

J.T. Maston çınlayan bir sesle “Nasıl!” diye bağırdı “Hayatımızın geri kalan yıllarını ateşli silahları geliştirmek için harcamayacak mıyız? Mermilerimizin menzilini deneyecek yeni bir fırsat çıkmayacak mı? Gökyüzü bizim toplarımızın aleviyle aydınlanmayacak mı? Atlantik ötesi herhangi bir güce savaş açmak için uluslararası bir sorun çıkmayacak mı? Fransızlar tek bir istibotumuzu batırmayacaklar mı? Ya da İngilizler insanların hukukunu hiçe sayarak vatandaşlarımızın üçünü dördünü asmayacaklar mı?”

“Hayır Maston” diye yanıtladı Albay Blomsberry “Böyle bir şansımız olmayacak. Hayır. Bu olaylardan hiçbiri olmayacak ve olsa bile biz bundan yararlanamayacağız. Amerikan hassasiyeti günden güne azalıyor ve kadınların eline kalıyoruz!”

“Evet, kendimizi küçük düşürüyoruz!” diye yanıtladı Bilsby.

“Ve bizi aşağılıyorlar!” diye karşılık verdi Tom Hunter.

J.T. Maston yeniden ateşlenerek “Tüm bunlar fazlasıyla doğru” diye yanıtladı. “Savaşmak için binlerce neden var ve savaşmıyoruz. Onlarla ne yapacaklarını bilmeyen insanların kollarını bacıklarını koruyoruz. Bakın çok uzağa gitmeden işte size bir savaş nedeni, Kuzey Amerika eskiden İngilizlere ait değil miydi?”

Tom Hunter koltuk değneğinin ucuyla öfkeli bir şekilde ateşi karıştırarak “Evet öyleydi” dedi.

“Güzel!” diye devam etti J.T. Maston “Peki şimdi de İngiltere niçin Amerika’ya ait olmasın?”

Albay Blomsberry “Böylece adalet yerini bulmuş olur” diye karşılık verdi.

J.T. Maston “Bunu gidip Birleşik Devletler başkanına teklif edin ve size ne yanıt vereceğini görürsünüz” diye bağırdı.

Bilsby savaştan kurtardığı dört dışının arasından “Bizi iyi karşılamaz” diye mırıldandı.

J.T. Maston “Yemin ederim gelecek seçimlerde benim oyum alamayacak” diye bağırdı.

Kavgacı sakatlar hep bir ağızdan “Ne de bizimkileri” diye yanıtladılar.

J.T. Maston “Sonuç olarak bana yeni havanımı gerçek bir savaş meydanında deneme fırsatı verilmezse Gun-Club üyeliğinden istifa edip Arkansas çayırlarına çekeceğim” dedi.

Gözü pek J.T. Maston’un muhatapları “Seni takip ederiz” diye yanıtladılar.

İşler bu noktaya gelmişti, sınırlar gitgide geriliyordu ve dernek dağılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı ama tam bu sırada beklenmedik bir olay meydana gelip bu üzücü felaketi engelledi.

Bu konuşmanın hemen ertesi günü derneğin her üyesinin eline şu şekilde kaleme alınmış bir genelge ulaştı:

Baltimore, 3 Ekim

Gun-Club'ın başkanı, üyelerine bu ayın beşinde yapılacak toplantıda onların büyük ilgisini çekecek bir açıklama yapacağını bildirmekten şeref duyar. Bu yüzden üyelerinden tüm işlerini bir yana bırakıp kendilerine gönderilen bu davete icabet etmelerini rica eder.

Saygılarımla

IMPEY BARBICANE, Gun Club Başkanı

1865 yılıydı, Amerikan İçsavaşı bitmiş, Gun-Club'ın seçkin üyeleri, geliştirdikleri silahlar, toplar, mermilerle kalakalmışlardı. Büyük bir hayal kırıklığı ile kulübü kapatmayı düşündükleri sırada, başkandan muhteşem bir öneri geldi; geliştirecekleri bir uzay mermisiyle Ay'a gitmek. Büyük bir coşkuyla karşılanan bu fikir çok geçmeden bütün dünyaya yayılacak ve büyük destek görecekti.

Bilimsel romanın yaratıcısı Jules Verne, pek çok muhteşem eserinde olduğu gibi bu romanında da yüzyıl sonra yaşanacak gelişmelerin ve buluşların haberini verebilen bir dâhi.

Ay'a Yolculuk'u okurken Jules Verne'nin nasıl olup da bu kadar çok ayrıntıyı doğru tahmin ettiğine inanamayacaksınız.

Fransızca aslından çeviren:
Servet Ugan

DE
X
www.dexkitap.com
f t i /DEXpub

Tavsiye
Edilen
Satış
Fiyatı

7